

Sveriges facköversättarförening och Sveriges auktoriserade tolkar (SFÖ-SAT)

SFÖ-SAT:s yttrande över Utkast till lagrådsremiss Skärpta krav för offentliga biträden och höjda kompetenskrav för tolkar i migrationsärenden

1. Sammanfattning

SFÖ-SAT har ombetts yttra sig över utkastet till lagrådsremiss *Skärpta krav för offentliga biträden och höjda kompetenskrav för tolkar i migrationsärenden*.

Föreningen ser positivt på delar av de föreslagna ändringarna och lämnar nedanstående kommentarer angående punkt 6 (Hantering av uppgifter om offentliga biträden och tolkar) och punkt 7 (Tolkning och översättning i migrationsprocessen)

2. SFÖ-SAT:s synpunkter på förslagen i utkastet

Angående utkastets punkt 6.1 Behov av behandling och författningsreglering

Utkastet skiljer sig från promemorian genom att lägga till att även tolkars lämplighet att utföra uppdrag ska kunna bedömas och registreras, inte bara offentliga biträdens. I promemorian gjordes bedömningen att Migrationsverket och Polismyndigheten inte har ett behov av att registrera uppgifter om tolkar och SFÖ-SAT ställer sig bakom den bedömningen. SFÖ-SAT delar även Tolkserveradets framförande om att det är tolkförmedlingen som avgör vilken tolk som är lämplig för uppdraget och som tjänsten kan reklameras hos. Om en allvarlig avvikelse rör en auktoriserad tolk ska ärendet anmälas till Kammarkollegiet. Utkastet nämner att även om det finns skillnader i hanteringen av tolkar och offentliga biträden måste Migrationsverket och Polismyndigheten se till att den som anlitas som tolk är tillräckligt kvalificerad, t.ex. har tillräckliga språkkunskaper, och även i övrigt är lämplig för uppgiften. Utkastet nämner vidare att det är viktigt att en registrering av avvikelse inte görs godtyckligt och att när det gäller tolkar torde avvikelserregistreringarna primärt ta sikte på kunskaps- och erfarenhetsbrister, t.ex. att en tolk har reklamerats på grund av bristande språkfärdigheter.

SFÖ-SAT ställer sig frågande till huruvida anställda på Migrationsverket och Polismyndigheten besitter tillräckliga kunskaper inom språklära och grammatik, tolktekniker och turtagning m.m. för att på ett tillfredställande sätt avgöra någons språkkunskaper och kompetens och därmed dennes lämplighet som tolk. Det finns en överhängande risk för att just godtyckliga bedömningar ligger till grund för en avvikelserregistrering vilket vi finner oroväckande. SFÖ-SAT motsätter sig med andra ord inte att det ställs höga kompetenskrav på tolkar, detta välkomnas snarare, utan ställer sig frågande till exakt vad en sådan registrering ska grunda sig på, vem som bedömer tolkens kvalitet, vilka uppgifter som ska ingå i registret osv. Ges den berörda tolken möjlighet att försvara sig mot en avvikelserapport och vems ord väger tyngst? Hur ska registret hanteras i praktiken och ska detta register vara offentligt? Att som enskild tolk hamna i ett avvikelserregister där man anses olämplig att utföra sitt arbete kan

få ödesdigra konsekvenser och därför anser SFÖ-SAT att frågan bör utredas vidare och mer i detalj.

Angående utkastets punkt 6.4 Informationsutbyte

Utkastet skiljer sig från promemorian då det uttrycker att det bör införas regler om ett utökat informationsbyte mellan Migrationsverket och Polismyndigheten för uppgifter av betydelse för kontroll av offentliga biträdens och tolkars lämplighet. SFÖ-SAT är införstådd med att många tolkar utför uppdrag hos båda dessa myndigheter och att det som noteras vid en myndighet kan vara av relevans för den andra. Precis som i det tidigare stycket, anser SFÖ-SAT dock att det skulle kunna drabba en enskild tolk allt för hårt om denne registrerades för en avvikelse vid den ena myndigheten och att detta då per automatik skulle delas med den andra myndigheten, utan vidare kontroll eller prövning. Tolsituationerna vid de båda myndigheterna har vissa likheter men skiljer sig ändå åt, särskilt avseende terminologi. En registrerad avvikelse avseende språkfärdigheter vid Migrationsverket kanske inte alls är relevant för ett uppdrag vid Polismyndigheten och vice versa.

Angående utkastets punkt 7 Tolkning och översättning i migrationsprocessen

SFÖ-SAT inkom tidigare med synpunkter på promemorian som i denna punkt inte skiljer sig särskilt mycket från utkastets förslag. SFÖ-SAT håller med Föreningen auktoriserade translatorer (FAT) om att formuleringen ”... ska myndigheten, om det är möjligt, anlita en tolk eller översättare som är auktoriserad. I annat fall ska en annan lämplig person anlitas”, är för vag. En annan lämplig person är för brett uttryckt och borde definieras tydligare så att det klart framgår vilken typ av kompetens och/eller erfarenhet personen bör besitta, exempelvis relevant utbildning, för att anses lämplig för uppdraget. SFÖ-SAT välkomnar utkastets förslag på att kravet på auktoriserad tolk ska gälla i ärenden ”*där offentligt biträde kan komma i fråga*”, istället för promemorians mer snäva formulering ”*där den enskilde har rätt till offentligt biträde*”.

3. Beslut

Sveriges facköversättarförening och Sverige auktoriserade tolkar, SFÖ-SAT, är en ideell branschorganisation för översättare och tolkar. Organisationen arbetar för att synliggöra, utveckla och stärka översättare och tolkar i deras yrkesroll och bygga nätverk mellan professionella översättare/tolkar och uppdragsgivare.

Beslut i ärendet har fattats av styrelseordförande Anna Stjernström, med vice ordförande Eva-Lena Andersson som föredragande. I handläggningen av ärendet har även styrelseledamot Katarina Bertilsson deltagit.

Anna Stjernström

Ordförande

Eva-Lena Andersson

Föredragande